

Dit boekje is u aangeboden door Social Dialogue Network.

Social Dialogue Network

- helpt ondernemers in België die willen investeren in een goed sociaal klimaat;
- zoekt naar nieuwe vormen van overleg met het oog op een betere samenwerking met de sociale partners;
- pakt het complex geheel van arbeidsverhoudingen aan om het sociaal overleg beter te professionaliseren;
- hanteert het sociaal puzzelmodel voor meer vertrouwen in de organisatie dat bestaat uit 5 stukken
 - grondige aanpak van sociale ergernissen
 - meesterschap in het sociaal overleg
 - doorgedreven sociale communicatie binnen de organisatie
 - krachtadig leadership op de werkvloer
 - sociale strategie, het sluitstuk dat visie, waarden, doelstellingen en resources bevat.

De concrete dienstverlening van Social Dialogue Network bestaat uit:

- advies voor het bepalen van de sociale strategie (workshop met managementteam, redactie sociaal charter);
- *tailor made* in house training "samen werken aan een goed sociaal klimaat";
- audit sociaal klimaat;
- bemiddeling tussen sociale actoren;
- sociaal crisismanagement;
- begeleiding van grote veranderingen (herstructureren, fusies);
- begeleiding van sociale onderhandelingen.

Voor meer inlichtingen

- www.social-dialogue.net

Voor contact

- Sofie Claes (gsm 0479 40 17 26 of e-mail s.claes@social-dialogue.net)
- Manou Doutrepoint (gsm 0475 62 26 72 of e-mail : m.dooutrepoint@social-dialogue.net)

Aan de onderhandelingstafel

Woordenschat uit de grote keuken van het sociaal overleg

Onder redactie van Manou Doutrepoint en Paul Soete

De keuken van de sociale dialoog

Nawoord van Paul Soete

Het culinaire leeft in de sociale dialoog. Niet alleen in de pizzaverhalen van de interprofessionele groep van 10. Maar ook op bedrijfs- en sectoraal vlak, waar men de dagelijkse loonkost moet verteren. Borrelnootjes en vette vis zijn er niet bij, die blijven het voor(ge)recht van de institutionele dialoog.

Een klassieke sociale onderhandelingsronde begint met een menu, dat veel te zwaar op de maag ligt, een eisenbundel uit de keuken van Gargantua. De wetenschap dat de soep nooit zo heet wordt gedronken als ze wordt opgediend, beweegt de deelnemers ertoe toch aan tafel te gaan. Bij de eerste gang komen stevast argumenten op tafel waarbij appels met peren worden vergeleken.

En de vraag om boter bij de vis te krijgen, ligt ook snel op het bord. Het voorstel dat daarop wordt geformuleerd, is dikwijls niet te pruimen. Meer gebruikelijk is de term '*imbuvable*'. Een term die met grotere overtuiging wordt uitgesproken als hoeveelheid en kwaliteit van de vooraf ingenomen drank wel 'buvable' was. Wat er kan toe leiden dat de potjes gaan overkoken en dat stoom aflaten onvermijdelijk is.

Meestal is een pauze dan aangewezen, en gaan partijen terug naar hun achterban, de ene met de boodschap dat ze nog niet aan de nieuwe patatjes zijn, de andere met de vaste wil nog een eitje te pellen met de overkant, nog een andere met de bedoeling de hete aardappel door te schuiven aan dezelfde kant.

Na de onderbreking wordt snel duidelijk of op een akkoord zal kunnen geklonken worden of niet. Natuurlijk probeert iedereen nog het onderste uit de kan te halen, maar wie te ver gaat, krijgt een koekje van eigen deeg. Want in deze ronde laat niemand nog de kaas van zijn boterham halen, zelfs al wordt er wat water bij de wijn gedaan.

Uit de ervaring met talloze klassieke rondes kunnen we toch enkele lessen distilleren voor de werkgevers.

Ten eerste, start niet als een spaghetti, uiterst rigide, om eens in kokend water gegooid uiterst soepel te worden. Of nog, vermijd ketchup-onderhandelingen waardoor na wat geklop op de onderkant van de fles meer dan verwacht op het bord terecht komt. Ten tweede, let op voor de *saucissonering*, de aanpak in schijfjes, waardoor veel meer worst op tafel komt dan aanvankelijk voorzien. En vergeet niet dat op het einde dikwijls nog een kers op de taart wordt gevraagd. Ten derde, let op de mayonaise, die moet je altijd in dezelfde richting kloppen, welke maakt niet uit, maar verander niet halverwege of ze kabbelt.

En tot slot: ook hier geldt, met '*too many cooks in the kitchen*' krijg je nooit een goed resultaat.

(Deze tekst verscheen als column voor Itinera in december 2013)

Het hoeft niet altijd ernstig te zijn

Sociale onderhandelingen zijn een ernstige zaak. De sociale partners verheffen zich tot "social engineers" die de loon- en arbeidsvoorwaarden vastleggen om rijkdom te verdelen, concurrentiekracht te handhaven, werk werkbaar en wendbaar te maken en sociale vrede te bewerkstelligen. Dat is heel wat. Sociale onderhandelaars zijn ernstige mensen.

Sociale onderhandelaars hebben in alle ernst hun eigen dialect of "talige variëteit". Hun favoriete activiteit, onderhandelen uiteraard, is doorspekt met typische woorden en uitdrukkingen. Zij goochelen met termen, soms tot het karikaturale toe. Erachter schuilt een codetaal. Om erbij te horen, moet je ze verstaan met een knipoog. Je moet ze kunnen gebruiken om te imponeren of om de sfeer te ontspannen. Je maakt pas echt indruk als je uitdrukkingen in een andere taal kan bovenhalen.

Die woorden en uitdrukkingen dragen bij tot de charme van de gewichtige discipline. Die leer je niet in de boeken. Ze wordt mondeling overgeleverd. Zelfs in dit digitaal tijdperk. Tijd dus om de woordenschat op te tekenen in een "idioticon" of dialectwoordenboek.

Met deze bundel willen de initiatiefnemers de geschiedenis ingaan als de eerste (in Vlaanderen) om deze cultuur op papier te zetten. Tot eer en glorie van de oude generatie sociale onderhandelaars, tot het voordeel van de nieuwe generatie.

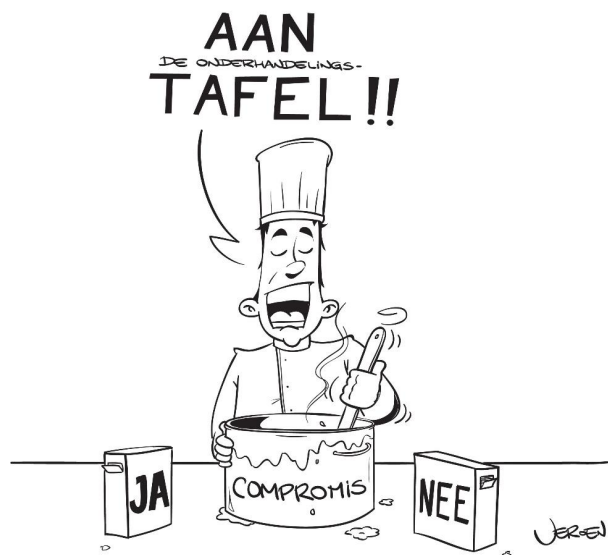
We hebben ons toegespitst op de keukentermen van het sociaal overleg. Het valt immers op dat onderhandelen en koken goed op elkaar gelijk. Onderhandelaars en koks gebruiken basis-ingrediënten om maaltijden voor te schotelen die op een menu staan. Het is dus vreemd dat geen enkel handboek voor onderhandelaars de culinaire wijsheden en recepten bevat. Met dit werkje is dat rechtgezet.

We hebben beroep gedaan op ons netwerk om zeker geen enkele keukenterm te missen. Het boekje dat je in nu handen hebt is het werk van een collectief van doorwinterde onderhandelaars m.n. Frans Biebaut (ABVV Metaal) Bart Buysse (VBO), Erik Decoo (ACLVB), Gabriël Delporte (Confederatie Bouw), Tony Janssen (ex ACV Metaal), Bernard Leemans (ex sociaal bemiddelaar), en Paul Verschueren (Federgon). Johan Raskin (De Standaard) droeg ook zijn steentje bij. Jeroen Vanstiphout tekende de cartoons. Christine Boogaerts zette de puntjes op de i en haalde de foutjes uit de tekst.

In alle ernst hopen we dat deze verzameling je doet glimlachen.

Manou Doutrepoint

Paul Soete

W

Water	Water bij de wijn doen.	Toegevingen doen t.o.v. zijn oorspronkelijke vragen/standpunten. Minder en minder gebruikelijk als uitdrukking gezien de evolutie van de kennis van wijn en water. Sommige mensen lengen inderdaad wijn aan met water, spuitwater of durven er ijs in doen. Anderen vinden dit barbaars.
Worst	Eenheidsworst.	Zelfde uniforme regelingen voor iedereen. Historische referentie naar de eenheidsworsten uit WO 1 die gekend waren voor hun slechte kwaliteit.
	Het zal je worst wezen.	Het kan je niet schelen.
	Wetten zijn als worsten , je wil niet weten hoe ze gemaakt worden (Bismarck).	De wet van Bismarck geldt ook voor cao's.

Z

Zout	Met een korreltje zout nemen.	Nuanceren , afzwakken.
	Het zout op de patatten niet verdienen.	Te weinig verdienen.
	Het zout in de pap.	Het is belangrijk. Maar het zout mag niet in de wonde want dat prikt.

V

Veeg	Een veeg uit de pan.	Bij sociale onderhandelingen in groep wordt nog wel eens op de man gespeeld. Die krijgt dan een veeg uit de pan. Sommigen kunnen het niet laten. Wordt meestal sterk afgeraden. Maar nu sociale media vol staan van de schimpscheuten is de tolerantie van velen sterk toegenomen.
Verteren	Iets niet kunnen verteren.	Dat weten we ondertussen wel. Dat we iets hebben moeten slikken, dat zwaar op de maag ligt of op de lever. Een ongelukkig resultaat of een pijnlijke ervaring blijft nazinderen.
Vijg	Vijgen na Pasen.	Te laat.
Vis	Vette vis.	Laat de vette vis in de politiek en gebruik ze niet in de sociale onderhandelingen. Wie claimt een vette vis te hebben binnengehaald zal altijd bij de andere partij het gevoel opwekken dat ze bedrogen is geweest.
Vlees	Weten welk vlees men in de kuip heeft.	Het is essentieel je gesprekspartner(s) te kennen.
Voorgerecht	Dit was pas het voorgerecht.	Wordt gezegd na een bijzonder moeilijke eerste fase van onderhandelingen waarin belangrijke zaken werden geregeld maar niet de essentie.
Vredespijp	De vredespijp roken.	Komt pas na een conflict. Een fase van debriefing en van gemeenschappelijke analyse van het conflict is dikwijls nuttig. Is sowieso voor na de maaltijd. Opgelet: de vredespijp niet verwarren met de sigaar. Een sigaar krijgen staat het vredeproces eerder in de weg.

A

Aangebrand	Het eten kan aangebrand zijn en de rekening ook.	Het resultaat van een onderhandeling kan teleurstellend zijn. Komt voor als een onderhandelaar zich bedrogen voelt.
Aardappel	De hete aardappel doorschuiven.	Een moeilijk onderwerp naar een andere partij doorschuiven. Hoe meer partijen aan tafel, hoe mee doorschuifmogelijkheden.
Appelen	Appelen met peren vergelijken.	Zoals in elke discussie worden ook bij sociale onderhandelingen veel manke vergelijkingen als argument gebruikt.
	Appelen voor citroenen verkopen.	Gebruikt als een partij de indruk heeft dat de andere bewust bedrieglijke intenties heeft.
Appelsien	Appelsienoplossing	Een oplossing die iedereen tevreden stelt. Naar analogie van een onderhandeling tussen twee zussen die ruzie maken om een sinaasappel. Tot dat de moeder door heeft dat de ene marmelade wil maken met de schil en de andere het vruchtvlees lekker vindt.
Aftreksel	Dit is een flauw aftreksel.	Situatie waarin bij een partij tijdens de beoordeling van het resultaat van de onderhandeling vaststelt dat weinig van de oorspronkelijke objectieven zijn gehaald.

B

Boontjes	Boontjes te week leggen op.	Rekenen op een ander of op een externe tussenkomst.
	Iedereen moet zijn eigen boontjes doppen.	Elke partij moet zijn eigen plan trekken.

Borrelnootjes	Nog voor het voorgerecht worden er bij de aperitief borrelnootjes geserveerd	In een restaurant dienen drank en hapjes om de gasten op te warmen, in de stemming te brengen; vertaald naar het sociaal overleg gaat het om weinig complexe (en ook niet zo belangrijke) dossiertjes die de onderhandelaars bewust eerst aansnijden om met een makkelijk vergelijk en goede moed aan de echte dossiers te beginnen.
Boter	Boter bij de vis.	Meestal gebruikt door vakbonden als ze concrete looneisen willen beklemtonen.
Brood	Er moet brood op de plank komen.	Vooraf gebruikt door de vakbonden: er moet concreet iets gedaan worden voor meer koopkracht. Sluit nauw aan bij boter bij de vis.
	Dat is gesneden brood.	Een voor de hand liggende gemakkelijke oplossing.
	Met hen mag je geen zoete broodjes bakken.	Het wordt niet gewaardeerd als je die personen/partij te vriend houdt.
Butler	De butler heeft vandaag vrij.	Na vele pogingen om een aanbeveling te doen, kan de verzoener het resultaat niet op een presenteerbladje krijgen.

C

Café, cafeetje	Plaats waar drank en of eten wordt geserveerd. Kan ook een restaurant zijn.	Ontmoetingsplaats tijdens schorsingen die te lang duren. Plaats waar partijen elkaar terug vinden na een moeilijke verzoening om de spirituele vredespijp te roken.
Cafetaria	Cafetariaplan.	Waaier aan mogelijkheden waaruit rechten gekozen kunnen worden. Een plan waaruit individuele werknemers de loonmodaliteiten kunnen kiezen die hen het best ligt. Antidotum voor eenheidsworst.

<i>Trefwoord</i>	<i>Uitdrukking</i>	<i>Gebruik in sociale onderhandelingen</i>
Smaak	De smaak te pakken krijgen.	Naargelang de onderhandelingen vorderen, heb je naast zij die het beu worden ook zij die een zeker enthousiasme beginnen te tonen.
	In de smaak vallen.	Zowel de acteurs bij de onderhandelingen als de wederzijdse voorstellen kunnen genietbaar zijn of het zelfs worden.
Soep	De soep wordt nooit zo heet gedronken als ze wordt opgediend.	Wordt veel gebruikt om de eisenbundels van vakbonden te bespreken. Die zijn dikwijls zeer uitgebreid en de verzameling van alle mogelijke wensen van de aangeslotenen. Er bestaat zeker geen rechte evenredige correlatie tussen de lengte van de eisenbundels en het belang van het resultaat.
	Het is niet veel "soeps".	Het is weinig belangrijk.
	Tussen de soep en de patatten.	Uitdrukking gebruikt als tussen twee vast voorziene thema's snel een ander thema wordt behandeld. Zonder al te veel voorbereiding. Is niet hetzelfde als tussen pot en pint (zie café).
Sop	Het sop is de kool niet waard.	Het is niet belangrijk. Zelfs al zit de duivel in de details, het onbelangrijke mag geen verzurend effect hebben.
Spaghetti	Spaghetti-onderhandeling.	Onderhandeling opgestart met uiterst rigide opening die tijdens de confrontatie zacht en slap wordt.
Spek	Voor spek en bonen.	Onnuttig. Je kan er bij een onderhandeling voor spek en bonen bij zitten. Omdat je inbreng nihil is of omdat het resultaat al op voorhand vastligt.
Stoom	Stoom aflaten.	Het beeld van de drukketel, met het klepje om stoom af te laten werd vroeger veel gebruikt. Feit blijft dat als de spanning in een onderhandeling oploopt het nuttig is uitlaten te voorzien

<i>Trefwoord</i>	<i>Uitdrukking</i>	<i>Gebruik in sociale onderhandelingen</i>
Canada Dry	It looks like whiskey but it isn't; it bubbles like champagne, but it tastes nothing like it.	In de eerste plaats gebruikt om het pseudo bruggensioen te benoemen. Een systeem van werkloosheid met toeslag voor oudere ontslagen werknemers dat niet strookte met de reglementering inzake bruggensioen. Gaandeweg ook gebruikt voor alle pseudoregelingen.
Champignon	Champignon-clausule.	Een clausule die op het laatste moment op vraag van een partij wordt toegevoegd en voor die ene partij heel belangrijk is en voor de andere partij helemaal niet. Te danken aan de Boerenbond die een specifieke bepaling over de champignon teelt afdwong in het kader van het IPA 2007-2008.
D		
Dagschotel	Menu zonder andere keuze –eten wat de pot schaft	Plots worden er punten toegevoegd die niet geagendeerd zijn, maar het gevolg zijn van een incident die dag. Valt zelden in de smaak.
Diepvries	Om lang te bewaren en later te kunnen opwarmen.	Onderwerpen waarvoor geen onmiddellijke oplossing voor wordt gevonden, en die de partijen doorverwijzen naar werkgroepen ed. maar die telkens nieuwe onderhandelingen mogelijk maken.
Deksel	Op elk potje past een deksel. Op één potje passen meerdere deksels.	Je neemt je partner voor wat hij waard is, elke vogel zingt zoals hij gebekt is. Het zijn niet enkel academici die deelnemen aan het sociaal overleg. Voor één probleem bestaan vele oplossingen.
Doorslikken		Zie "slikken"
Droog	Droog brood	Zie ook "slikken"

Trefwoord	Uitdrukking	Gebruik in sociale onderhandelingen
E		
Ei, eitje	Een eitje met iemand te pellen hebben.	Zich willen revancheren. Maar sociale onderhandelingen zijn niet het geschikt moment voor wraakoefeningen.
	Eieren voor je geld kiezen.	Wanneer je er voor kiest te berusten.
	Op eieren lopen.	Heel voorzichtig te werk gaan. Dikwijls noodzakelijk bij ontvlambare situaties.
	Het ei van Columbus.	De oplossing die iedereen overtuigt en tegelijk heel eenvoudig is. Zeer zeldzaam in het sociaal overleg.
	Zacht eitje.	Een softie aan de onderhandelingstafel. Maar opgelet voor pseudo-softies.
G		
Gehakt	Ze maken er gehakt van.	Als van op afstand blijkt dat één partij duidelijk de overhand zal krijgen.
Gelatine	Bindmiddel.	Bij vastgelopen onderhandelingen is elk voorstel en idee welkom om alles bij elkaar te houden. Dit kan ook van een sociaal bemiddelaar komen.
H		
Hoofdmenu	Zie menu.	

Trefwoord	Uitdrukking	Gebruik in sociale onderhandelingen
R		
Rauw	Iemand rauw lusten.	Iemand niet kunnen verdragen. Personaliseren in sociaal overleg is niet aangewezen. Toch focust men dikwijls op de pianist. Niet altijd onterecht.
Recept	Het gebruikelijke recept.	Ben je met elkaar vertrouwd, kan je refereren naar vorige afspraken of gewoontes.
S		
Salami	Salamitechniek of "saucissonering".	Onderhandelingen in schijfjes aanpakken. En wat in de koelkast is gebleven riskeert er ooit wel eens uit te komen of toch te bederven. Het blijft essentieel zicht te hebben op het geheel. Onderhandelaars counteren deze techniek door de uitdrukking "le tout est en tout".
Saus	Met saus overgieten.	Verbloemen (niet verwarren met in bloem wikkelen).
	Iemand zijn saus geven.	Iemand uitkafferen Niet te doen waar zijn troepen bij zijn.
Slikken	Het is even slikken.	Soms moet je zaken aanvaarden die zwaar op de maag zullen liggen. Of op de lever blijven. Het slikken gaat vooraf. Ook bij een zware eisenbundel moet men even slikken. Maar zie soep.
	Doorslikken, een droog stuk brood doorslikken met wat water.	Te vertalen naar: een goede onderhandelaar weet dat zijn tegenpartij 'iets symbolisch' in ruil zal vragen (of nodig heeft) wanneer je hem in een ander dossier tot een toegeving wil bewegen.

Trefwoord	Uitdrukking	Gebruik in sociale onderhandelingen
		Voor het overige is het zo dat pizza's tijdens een sociale onderhandeling een belangrijk ondersteunend element vormen. Denk maar aan de anekdote door Georges Jacobs toenmalig VBO-voorzitter aangehaald in het kader van de tripartite besprekingen onder Jean-Luc Dehaene. En elk onderhandelaar zal wel enige herinnering hebben aan pizza's op nachtelijke momenten geleverd en genuttigd.
Pot, potje	Het potje gedekt houden.	Iets onder tafel vegen, niet bespreken omdat het niet echt daglicht verdraagt.
	Het potje laten overkoken.	Voorbij het kookpunt, de afkoeling is niet gelukt, het conflict lijkt onvermijdelijk, tenzij collega's ingrijpen en betrokkene kalmeren.
	Er een potje van maken	Er een rommeltje van maken.
	Tussen pot en pint.	Op informele wijze, los van de officiële onderhandelingstafel. Is niet hetzelfde als tussen de soep en de patatten.
	Meerdere potjes op het vuur hebben.	Bij complexe onderhandelingen stelt zich de vraag of moet gezocht worden naar evenwichten binnen elk thema ofwel naar een globaal evenwicht. Too much is natuurlijk too much. Zie daarom ook koelkast.
	Kleine potjes hebben ook grote oren.	Het is niet omdat men zwijgt, dat men niet luisteren kan. Een goede manier om elkaar te begrijpen.
Pruimen	Niet te pruimen.	Vervangt dikwijls de term "onaanvaardbaar", een term die vooral vakbonden gebruiken. Soms in Franstalig landsgedeelte vervangen door 'imbuvable'.
Puree	In de puree zitten.	In de miserie zitten.

Trefwoord	Uitdrukking	Gebruik in sociale onderhandelingen
	I	
Ijskast	Het in de ijskast/koelkast zetten.	Lastige onderwerpen op de lange baan schuiven. Soms aangewezen als het bord anders te vol is geschept.
	K	
Kaas	Niet veel kaas gegeten hebben van; geen kaas van gegeten hebben.	Geen kennis of ervaring hebben met sociale onderhandelingen. Meer voorkomend langs werkgeverszijde dan langs vakbonds zijde.
	De kaas van de boterham halen. De kaas van je brood laten eten.	Als een partij zich duidelijk laat misleiden. Gebeurt dikwijls als die partij er niet veel kaas van heeft van gegeten.
Kan	Het uiterste uit de kan halen.	Het maximale resultaat halen. Geeft voldoening op korte termijn, maar niet noodzakelijk op lange termijn.
Kater	Wie te veel drinkt, zit achteraf met een kater.	het gevoel van de "the morning after" een onderhandeling, wanneer de onderhandelaar beseft dat het bereikte compromis geen applaus zal krijgen bij de eigen achterban, of wanneer hij ontdekt dat de tegenpartij hem te slim af was.
Kers	De kers op de taart.	Een extraatje dat op het einde van een onderhandeling wordt toegevoegd. Het oog wil ook wat. Vergelijk met peterselie.
Ketchup	Een ketchup-onderhandeling.	Een onderhandeling die in het begin niets oplevert en dan plots, door hard te kloppen, een gans hoopje op tafel klotst.
Klinken	Een akkoord klinken.	Op een akkoord klinken is ook binnen sociale onderhandelingen een veel voorkomende praktijk. Dikwijls bij elke partij apart. Want

Trefwoord	Uitdrukking	Gebruik in sociale onderhandelingen
		meestal moet langs vakbondszijde nog geconsulteerd worden.
Koek, koekje	Dat is andere koek.	Na de borrelnootjes is de vette vis andere koek. M.a.w. dit is een veel zwaarder thema.
	Het is weer koek en ei.	Alles is weer goed gekomen tussen de partijen die voordien in conflict waren getreden.
	Een koekje van eigen deeg.	Revanche nemen op een partij door dezelfde trucs te gebruiken als zij voordien.
Koekebrood	Erin gaan als koekebrood.	Mag gezegd worden als de voorstellen of de argumenten op bijval van de andere partij kunnen rekenen.
Koffie	Sterke koffie. Espresso.	Kleine, straffe dure uitspraken, die niet bijdragen tot consensus.
Kok	Hij die waakt over (kookproces)	Paritaire organen worden voorgezeten door voorzitters, die soms de smaak ervan kunnen optimaliseren, en de nodige ingrediënten toevoegen.
Koken	Koken kost geld	Je kan geen akkoord verwachten zonder de andere partij iets te gunnen. Uitdrukking die menige onderhandelaar gebruikt ter verantwoording t.o.v. zijn opdrachtgever.
Kookpunt	Het kookpunt bereiken. Overkoken. Aanbranden.	Wanneer één van de deelnemers aan de onderhandelingen 'over zijn toeren' is, heeft hij het kookpunt bereikt. Hoe goed de partijen het ook bedoelen, toch kan het uit de hand lopen. Tijd om een afkoelingsperiode in te lassen of om derde persoon (sociaal bemiddelaar) in te schakelen.
Kost	Het is dagelijkse kost.	Het is business as usual.

Trefwoord	Uitdrukking	Gebruik in sociale onderhandelingen
P		
Pan	Uit de pan rijzen.	In de onderhandelingsdynamiek kunnen momenten voorkomen waar de eisen of de ingezette middelen duidelijk alle vorm van redelijkheid verliezen. Kan ook het gevolg zijn van opbod binnen fracties in de partijen aan tafel.
	De vlam in de pan	Wanneer de onderhandelingen oververhit geraken kan de vlam in de pan opsteken. Daardoor kan gans het huis afbranden. Zeker nooit met water proberen te blussen.
Pap	De pap in de mond geven.	De voor de hand liggende oplossing door de andere partij naar voor laten brengen.
	Iets in de pap te brokken hebben.	Iets te zeggen hebben.
Patatje	We zijn nog niet toe aan de nieuwe patatjes.	We zijn er helemaal nog niet. We hebben nog geen concrete resultaten. Typische uitdrukking als men gaat rapporteren in een niet conflictueuze situatie naar de achterban.
Peer	Met de gebakken peren zitten.	De klos zijn, de sigaar, de loser.
Peper	Een gepeperde rekening.	Een (te) dure oplossing. Merkwaardig dat het in het Frans een gezouten rekening is ("addition salée").
Peterselie	Peterselie over de patatjes.	Vergelijkbaar met de kers op de taart. Het afronden van een akkoord met "the finishing touch" dat pit geeft aan de maaltijd.
Pizza	Pizza-akkoord.	Een overeenkomst met een deel dat gemeenschappelijk is voor iedereen – bodem en tomatensaus – en met de mogelijkheid om af te werken met ingrediënten naar keuze.

De keukengeheimen van een sociaal bemiddelaar

Door Bernard Leemans

Voorzitters van de paritaire comités of de sociaal bemiddelaars kunnen ook het bindmiddel zijn om partijen bij vastgelopen onderhandelingen terug samen te brengen, waarbij een culinair festijn tot stand komt. Zij hebben de gave om ingrediënten aan te brengen die de smaak verbeteren. Ze gebruiken humor als een kruid, die de bittere en scherpe smaken dient te verzachten, en in uitzonderlijke omstandigheden het kookproces nieuw leven te geven.

Wanneer iedereen zijn weg vindt in de keuken kijken zij toe als meester-kok en vinden dat alles verloopt naar wens.

Soms ontstaat dan de neiging om mee het menu op te stellen, te zorgen dat het niet overladen wordt. Deze neiging heeft mij er toe gebracht om zelf te koken, maar dan thuis in de privésfeer. En zelfs uitzonderlijk met een beperkte delegatie van sociale partners, werd een gerenommeerd restaurant afgehuurd, het vooropgestelde menu afgewerkt, gekookt, geproefd, gesmaakt en goed bevonden voor (en soms door) de aanwezige leden van het paritair comité. Een uitzonderlijk experiment dat resulteerde in een éénparige aanbeveling.

Trefwoord	Uitdrukking	Gebruik in sociale onderhandelingen
Krent	De krenten uit de pap pikken.	Als een voorstel wordt geformuleerd en de andere partij er de beste stukken uit weerhoudt en de rest niet aanvaardt.
L		
Lasagne	Een "lasagne" model.	Een onderhandeling in meerdere lagen om een maatregel te implementeren. Redelijk gebruikelijk in België omdat zowel het interprofessioneel niveau, het sectoraal niveau als het ondernemingsniveau aan de bak willen, moeten of kunnen komen. Voorwerp van kritiek omdat er steeds niveaus en maatregelen bijkomen en quasi nooit één wegvalt. Anno 2017 meent de minister van werk een bijkomend niveau in te schakelen, nl. de cluster van ondernemingen die betrokken zijn bij een herstructurering.
Lever	Op de lever liggen.	Net zoals zwaar op de maag, is het iets dat op je lever ligt en moeilijk te verteren is.
M		
Maag	Zwaar op de maag.	Moeilijk te verteren en kan ook lang op je lever blijven liggen.
Mayonaise	De mayonaise pakt (niet.)	Mayonaise is een saus die een harmonieuze integratie van verschillende ingrediënten vergt en waarvan de manuele bereiding enige handigheid vereist. Ze kan dus ook mislukken, net zoals sociale onderhandelingen.
Melk	Van je melk zijn.	Zelden in sociale onderhandelingen gebruikt. Soms wel vast te stellen wanneer enige ontroering zichtbaar is bij de onderhandelaars.

<i>Trefwoord</i>	<i>Uitdrukking</i>	<i>Gebruik in sociale onderhandelingen</i>
Menu	Modern art menu. À la carte nieuwe stijl.	Ook werkgevers hebben een menu (verlanglijstje) die bespreekbaar moet zijn, soms tot ergernis van
	Op het menu	De lijst van te behandelen onderwerpen of de lijst van keuzes die op een ander niveau kunnen gemaakt worden. Soms vergelijkt men een eisenbundel met een menu met vele gangen op restaurant. Het is nooit de bedoeling alle gangen te bestellen, laat staan te eten.
	Hoofdmenu	De belangrijkste onderwerpen die de onderhandelaars uit het menu pikken om te onderhandelen.
Mes	Met het mes op tafel.	Sommige onderhandelaars onderscheiden zich door een agressieve lichaamshouding of gedrag.
Mossel	Dat is mossel noch vis.	Onduidelijke uitspraken kunnen zo omschreven worden.

N

Noot	Harde noot om te kraken.	Een moeilijke issue.
------	--------------------------	----------------------

O

Oester	Gesloten als een oester.	De moeilijkste tegenspeler is deze die niet in zijn kaarten laat kijken en heel gesloten is. Oesters openen, vergt enige praktijk.
Omelet	Men kan geen omelet bakken zonder eieren te breken.	Pijnpunten kan je niet altijd in de koelkast steken of omzeilen. Af en toe zullen er dus toegevingen of opofferingen nodig zijn om resultaat te bereiken.

<i>Trefwoord</i>	<i>Uitdrukking</i>	<i>Gebruik in sociale onderhandelingen</i>
Opwarmen	Opgewarmde kost.	Negatief : vers gekookt eten is lekkerder dan eten opgewarmd in de microgolf. = voorstellen, oplossingen of methodieken die al eerder de revue zijn gepasseerd (en het toen niet hebben gehaald) missen de versheid om het deze keer wel te halen. Positief : soms heeft een stoofpotje meer smaak nadat het afgekoeld is geweest. Voorstellen, oplossingen of methodieken die al eerder met succes zijn uitgetoetst, kunnen best nog hergebruikt worden.